

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ширяєва С.В., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна, svitlana007@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9696-635X

FACTORS AFFECTING THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE MULTIMODALINE TRANSPORT SYSTEM OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS

Shyriaieva S.V., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, svitlana007@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9696-635X

ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЙ ТРАНСПОРТНОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Ширяева С.В., кандидат технических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина, svitlana007@gmail.com, orcid.org/0000-0001-9696-635X

Постанова проблеми.

На сьогоднішній день розвиток мультимодальних перевезень є найбільш перспективним напрямом для розбудови світової транспортної системи, оскільки дає можливість збільшити обсяги перевезень в будь-яке місце країни чи світу та залучати різні види транспорту, щоб зберегти довкілля. Мультимодальні перевезення активно розвиваються і удосконалюються на транспортних маршрутах Європи, Азії та США і сприяють інтеграції локальних транспортних систем у світову транспортну систему.

Україна розташована на перехресті торговельних шляхів. Через територію України проходять Пан'європейські транспортні коридори № 3, 5, 7, 9, коридори Організації співробітництва залізниць № 3, 4, 5, 7, 8 та транспортний коридор Європа – Кавказ – Азія (ТРАСЕКА).

Отже, Україна має великі перспективи для повноцінної інтеграції вітчизняної транспортної системи у світову транспортну систему, особливо при виконанні мультимодальних перевезень.

Важливим завданням є активізація заходів щодо формування і розвитку мультимодальної транспортної системи України, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності України на світовому ринку.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

Проблеми інтер- та мультимодальних перевезень, формування мультимодальних систем розкриваються в роботах Милославської С.В., Миротина В.А., Плужникова К.І., Ташбаєва І.Е., Троїцької Н.А., Чубукова А.Б., Шилімова М.В., Караваєва В.І., Соколової О.Є., Лимонова Е.Л., Платонова О.І., Петренка О.І. та ін. [1-9, 13-15]

Враховуючи значну кількість наукових розробок досі не має єдиного трактування таких понять: «мультимодальні перевезення», «мультимодальна транспортна система».

Отже, актуальним є дослідження факторів, що впливають на формування та розвиток мультимодальної транспортної системи України.

Мета дослідження – визначення необхідних заходів щодо формування і розвитку мультимодальної транспортної системи України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В умовах інтеграційних процесів багатогалузева транспортна система видозмінюється у єдині логістичні ланцюги, активно розвивається мультимодальний, інтермодальний комбінований транспорт, відбувається формування єдиного ринку транспортних послуг на різних континентах.

Транспортна система України має низький рівень розвитку транспортно-логістичних технологій та об'єктів мультимодальних перевезень, що знижує її конкурентоспроможність та обмежує вихід української продукції на світовий транспортний ринок.

Світовий досвід свідчить про те, що одним із ефективних шляхів розвитку транспортних систем, що забезпечують доставку вантажів у відповідності з основними вимогами споживачів до транспортних послуг, є застосування мультимодальних перевезень.

Причинами виникнення мультимодальних перевезень вантажів є:

- потреба у безперевантажувальних технологіях доставки вантажів від вантажовідправників до вантажоодержувачів;
- вимоги клієнтів доставляти вантажі за системи «від дверей до дверей» і «точно в строк»;
- екологічні вимоги до транспортних засобів;
- конкурентна боротьба між різними видами транспорту;
- уніфікація вантажного місця і розвиток прогресивних транспортно-технологічних систем доставки вантажів – контейнерної, контрейлерної, ролкерної, ліхтерної, поромної;
- поява транспортних операторів, за допомогою яких з'явилась можливість концентрації виконання різноманітних послуг в організації перевезень різними видами транспорту в одних «руках»;
- використання наскрізного (уніфікованого) мультимодального транспортного коносаменту, єдиного для всього транспортно-логістичного ланцюга;
- використання єдиного наскрізного фрахту / тарифу у взаєморозрахунках між вантажовласником і транспортним оператором;
- єдина відповідальність за доставку вантажу від місця відправлення до місця призначення та виконання договору перевезення;
- послідовна централізована схема взаємодії ланок транспортного ланцюга.

Мультимодальні перевезення вантажів є однією з найважливіших складових транспортної концепції світового та національного значення, що сприяє ефективній взаємодії конкуруючих підприємств різних видів транспорту при наданні якісних послуг сучасного формату. Такі перевезення забезпечують доставку «від дверей до дверей», а також мають ряд переваг у частині відповідальності за всю доставку вантажів, ефективної системи контролю за проходженням вантажів, спрощення чисельних процедур на різних ділянках ланцюга постачань.

Отже, мультимодальне перевезення вантажів – перевезення вантажів двома або більше видами транспорту, яке організовується під відповідальністю оператора мультимодальних перевезень на підставі єдиного договору про мультимодальне перевезення за єдиним перевізним документом та за єдиною наскрізною ставкою фрахту.

Поява мультимодальних перевезень пов'язана передусім з глобальним розвитком контейнерних перевезень. Досвід країн, які є експортно-орієнтованими та вступили в ЄС, показав істотне зростання контейнеризації перевезень. В той час, як середній рівень контейнеризації в ЄС становить 45%, галузь контейнерних перевезень в Україні знаходиться на початковому етапі розвитку і становить 0,5%, а кількість терміналів – 7. При цьому обсяг перевезень залізницею – 0,13 млн TEU за кількістю регулярних сполучень – 9. Натомість, показники країн-членів ЄС такі: контейнеризація складає загальний показник в 45%, більше 200 терміналів та обсяг перевезень залізницею – 30 млн TEU за кількістю регулярних сполучень понад 400 (рис. 1). [10]

Рисунок 1 – Стан мультимодальних перевезень країнах ЄС, Білорусі, Росії та Україні [10]

Figure 1 – State of multimodal transport in the EU, Belarus, Russia and Ukraine [10]

Серед основних факторів, що стримують формування і розвиток мультимодальної транспортної системи України, є такі: недосконалість нормативно-правового регулювання питань мультимодальних перевезень; відсутність власного екологічно чистого рухомого складу різних видів транспорту особливо на автомобільному транспорті, який здійснює перевезення на далекі відстані; диспропорція між рівнями потужностей об'єктів мультимодальної транспортної інфраструктури та обсягами вантажопотоків; високі ризики операторів мультимодальних перевезень на значні відстані за участю двох і більше видів транспорту; політична обстановка в Україні; інформаційне забезпечення всіх ланок мультимодального логістичного ланцюга тощо.

Основним завданням у процесі формування мультимодальної транспортної системи є комплексний розвиток усіх складових:

- рухомого складу різних видів транспорту;
- мультимодальної транспортної мережі (мережі різних видів транспорту, що забезпечують мультимодальні перевезення).

Основною складовою транспортної мережі країни є мультимодальна транспортна мережа, яка представляє собою сукупність мультимодальних транспортних коридорів, мультимодальних транспортних вузлів та шляхів сполучення різних видів транспорту. [15-16].

Європейська комісія прийняла рішення затвердити карти Транс'європейської транспортної мережі (основна мережа TEN-T) в Україні та інших державах "Східного партнерства". Це означає, що Україна включена до Транс'європейської опорної транспортної мережі і стає важливим учасником розбудови транспортного коридору у сполученні Європа – Азія. Історичну значущість цього неможливо переоцінити. Українська транспортна мережа вперше стає частиною стратегічних транспортно-логістичних коридорів Євросоюзу. Це найважливіший крок на шляху інфраструктурної євроінтеграції України, який свідчить, що українська інфраструктура модернізується (рис.2) [12].

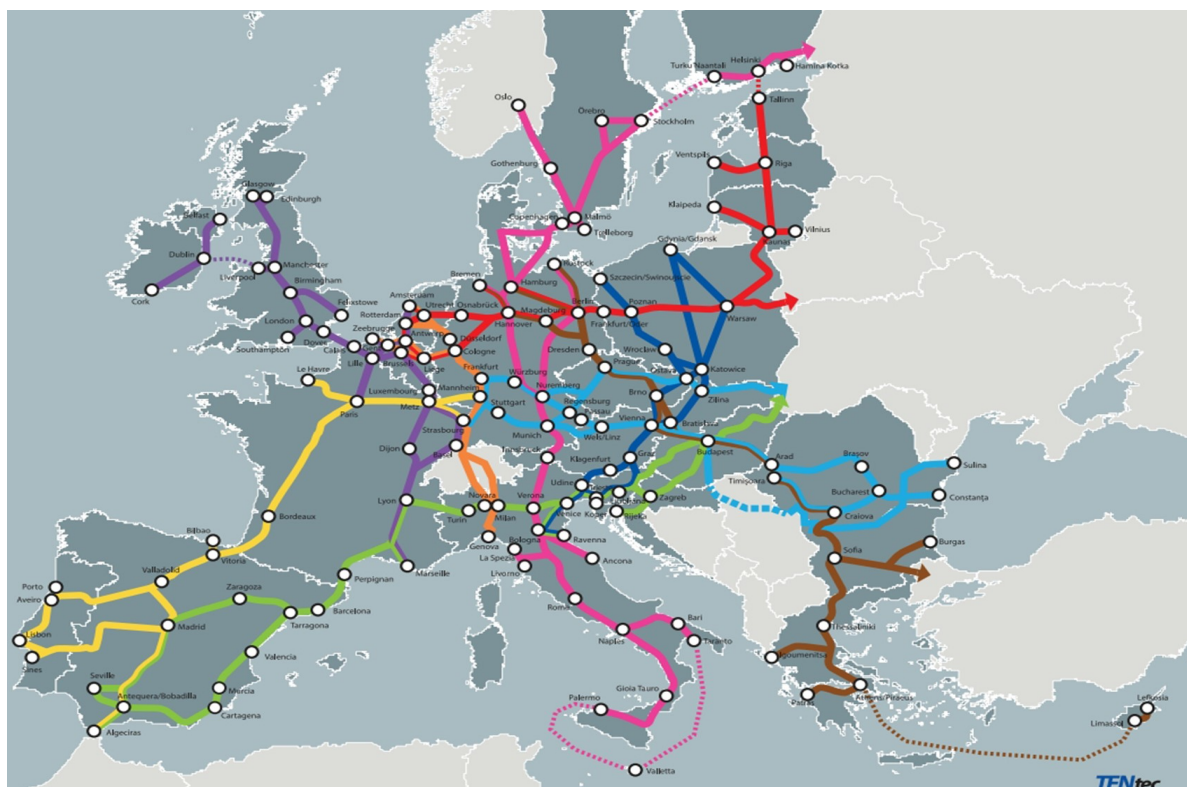

Рисунок 2 – Карта Європейської транспортної мережі TEN-T [12]
Figure 2 – Map of the European Transport Network TEN-T [12]

На сьогоднішній день, транспортна система України має низький рівень розвитку транспортно-логістичної інфраструктури для забезпечення належного обсягу мультимодальних перевезень, що знижує її конкурентоспроможність та гальмує вихід української продукції на світовий транспортний ринок.

Економіка України довгий час була спрямована на роботу з країнами СНД, і, як наслідок, майже відсутня необхідна інфраструктура контейнерних перевезень. В даний час відбувається процес переорієнтації вантажопотоків, проте є ризики залишитись «сірою» зоною в міжнародній мережі

контейнерних перевезень через відсутність державної політики та відсутність розвинутої інфраструктури.

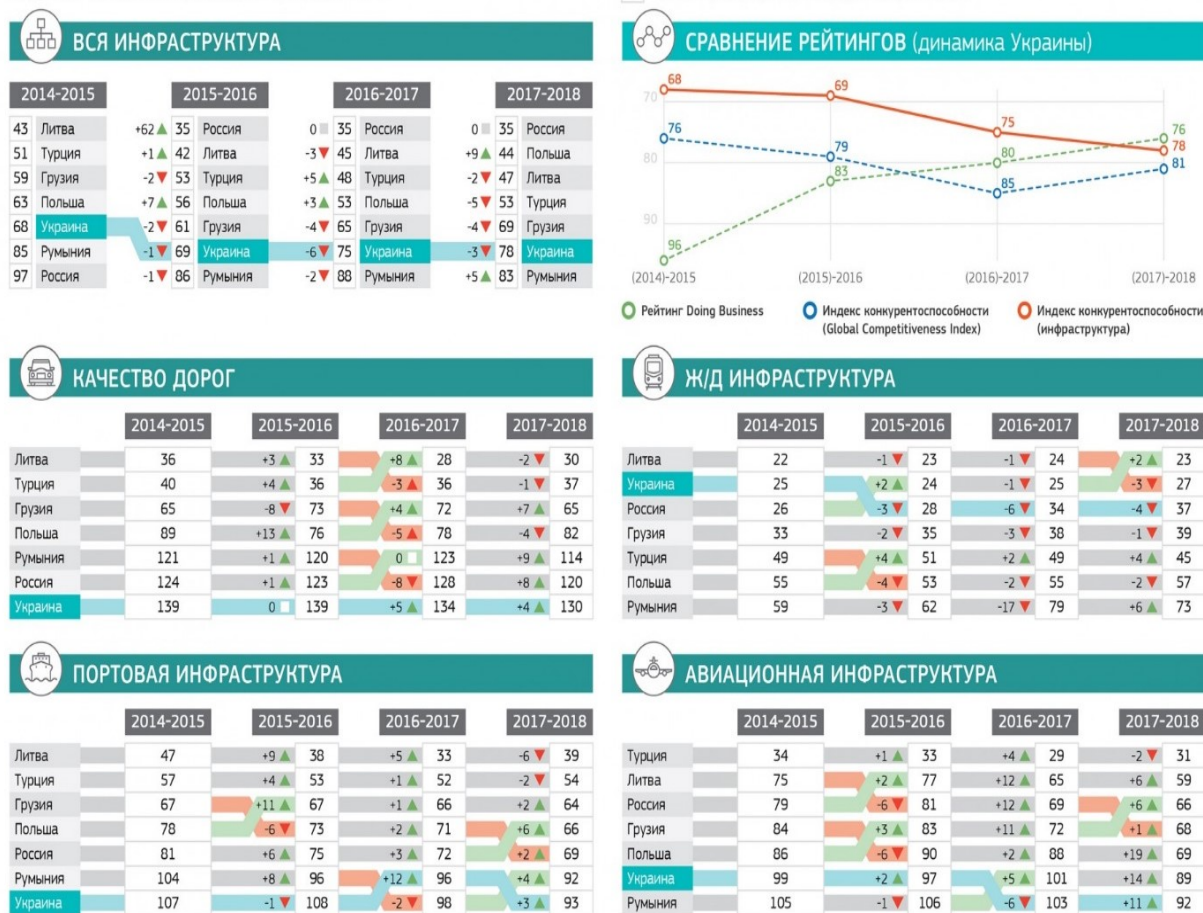
У 2017 році Всесвітній економічний форум опублікував традиційний щорічний рейтинг конкурентоспроможності країн світу. У порівнянні з рейтингом попереднього року Україна по параметру «інфраструктура» опустилася на три позиції – з 75 на 78 місце. Всього країн-учасниць рейтингу – 137.

За якістю доріг Україні вдалося піднятися за рік на 4 позиції (130 місце), також на три позиції – зростання за якістю портової інфраструктури (93 місце), плюс 11 пунктів – авіаційна інфраструктура (92 місце). А ось залізнична інфраструктура опустилася на 4 пункти. Проте, 37-е місце української залізниці – найвище із займаних України, в порівнянні з іншими видами транспорту (табл. 1). [17]

Таблиця 1 – Рейтинг інфраструктури України в світі в 2017 р. [17]

Table 1 – Ukraine's rating of the world in 2017 [17]

По данным The Global Competitiveness Report 2017–2018

В Україні питання мультимодальних перевезень регулюються частково. Законодавство містить поняття перевезень у прямому змішаному сполученні, які регулюються нормами Господарського і Цивільного кодексів України, транспортними статутами, правилами перевезення та іншими нормативними актами.

Відповідно до чинного законодавства договір перевезення вантажу в прямому змішаному сполученні є багатостороннім, відправнику та одержувачу протистоїть не один перевізник, а більше, які визначаються співперевізниками. Під час укладення договору перевізник поряд з обов'язком доставити вантаж у пункт призначення набуває прав представника вантажовідправника і на підставі цього потім укладає від імені вантажовідправника договір із співперевізником. Таким чином, кожний наступний співперевізник, вступаючи у зобов'язання з попереднім перевізником, стає представником вантажовідправника.

Майнову відповідальність за незбереження вантажу, який перевозиться у прямому змішаному сполученні, несуть: сторона, яка подає вантаж до передачі його в пунктах перевалки; сторона, яка приймає вантаж після передачі вантажу в пунктах перевалки. Тобто відповідальність перед вантажовідправником несуть декілька співперевізників (кожен окремо на своєму етапі перевезення).

Для отримання відшкодування шкоди за втрачений (пошкоджений) вантаж необхідно чітко встановити етап, під час якого відбулося пошкодження (втрата) вантажу, що не завжди є можливим.

Отже, потрібно прийняти Закон України «Про мультимодальні перевезення» в якому пропонується визначити поняття мультимодального та комбінованого перевезення вантажів, терміналу мультимодального перевезення, документу мультимодального перевезення, оператора та замовника мультимодального перевезення, визначення договору мультимодального перевезення, його істотних умов, прав та обов'язків його сторін, основних принципів державного регулювання та державної допомоги щодо такого виду перевезень.

В цьому законі доцільно передбачити, що під час надання послуги мультимодального перевезення вантажів відповідальність оператора мультимодального перевезення за вантаж перед замовником послуги охоплює період з моменту прийняття ним вантажу до мультимодального перевезення та до моменту видачі вантажу.

Таким чином, для отримання відшкодування шкоди за втрачений (пошкоджений) вантаж замовнику послуги не потрібно встановлювати, на якому етапі перевезення сталося пошкодження чи втрата вантажу або хто із співперевізників не виконав зобов'язання щодо вчасної доставки вантажу.[13]

Політика світової спільноти у сфері мультимодальних перевезень спрямована перш за все на захист навколишнього середовища шляхом переорієнтації значної частини перевезень, які здійснюються автомобільним транспортом (довгі відрізки маршруту перевезення), до використання більш екологічно чистих видів транспорту. Разом із захистом навколишнього середовища суттєво важливими є питання зміни клімату та споживання енергії. Отже, для формування мультимодальної транспортної системи України потрібен екологічно чистий рухомий склад різних видів транспорту.

Для забезпечення і організації безперервного перевізного процесу в мультимодальному сполученні важливу роль координатора і організатора займає оператор мультимодальних перевезень. В Україні та за кордоном потрібно створити мережу вітчизняних операторів мультимодальних перевезень, які будуть сприяти формуванню і розвитку мультимодальної транспортної системи України.

Для ефективної роботи всіх учасників мультимодальних перевезень дуже важливим фактором є інформаційне забезпечення всіх ланок перевізного процесу та використання новітнього електронного документообігу, яке потрібно удосконалювати.

В теперішній час тимчасове відокремлення частини Донецької й Луганської областей та анексія Криму значно звузили транзитні можливості України, а також перешкоджає формуванню і розвитку мультимодальної транспортної системи України.

Мультимодальні перевезення є складнішими і дорожчими від унімодальних, тому держава повинна сприяти їх розвитку, особливо при формуванні тарифно-цінової політики на мультимодальні перевезення.

Для врахування вищенаведених факторів щодо формування і розвитку мультимодальної транспортної системи України, необхідно виконати перелік таких завдань:

- налагодження мирної політичної обстановки в Україні;
- прийняття Закону України «Про мультимодальні перевезення», Правил мультимодальних перевезень;
- державну підтримку формування і розвитку мультимодальної транспортної системи України;
- забезпечення розвитку мультимодальних транспортних технологій та інфраструктурних комплексів для забезпечення взаємодії різних видів транспорту;
- створення мережі маршрутів регулярних контейнерних / мультимодальних вантажних поїздів, синхронізованих з маршрутами поїздів держав-членів ЄС;
- створення мережі мультимодальних транспортно-логістичних кластерів та базових логістичних центрів, “сухих портів”, терміналів, спеціалізованих перевантажувальних комплексів тощо;
- збільшення частки контейнерних перевезень та стимулювання розвитку контейнерних перевезень;
- часткову переорієнтацію вантажних перевезень на залізничний та внутрішній водний транспорт;
- гармонізацію розвитку припортової інфраструктури (залізничних підходів, автомобільних доріг) та пропускної спроможності портів;
- зменшення часу обробки вантажів та формальностей шляхом спрощення адміністративних процедур під час міжнародних перевезень;

– забезпечення єдиної технологічної сумісності на основних напрямках перевезень та стиках між видами транспорту.

Очікуваними результатами буде розбудова ефективної конкурентоспроможної національної мультимодальної транспортної системи України, а саме:

– забезпечення інтегрованої (експлуатаційної) сумісності національної транспортної мультимодальної мережі з мультимодальною світовою транспортною мережею, у тому числі залізничною мережею колії завширшки 1435 міліметрів;

– створення пасажирських та вантажно-логістичних інфраструктурних комплексів як складової частини мультимодальних кластерів із залізничним, автомобільним, авіаційним та водним транспортом, зокрема шляхом розбудови системи мультимодальних транспортно-логістичних кластерів та логістичних центрів на кордонах, в портах та аеропортах в середні країни, що забезпечить в 2025 році місце України в топ-50, а у 2030-му в топ-20 світового рейтингу за індексом логістичної ефективності (LPI Світового банку);

– гарантування доставки “від дверей до дверей” та виконання “шести правил логістики” в ланцюгах поставок (вантаж, якість, кількість, час, місце, витрати – тобто необхідний товар, необхідної якості, в необхідній кількості доставлений у відповідний час у визначене місце з мінімальними витратами). [11]

Висновки.

Запропоновані заходи дозволять сформувати і розвинути мультимодальну транспортну систему України, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності України на світовому ринку.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку.

Дослідження складових мультимодальної транспортної системи.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Милославская С.В. Мультимодальные и интермодальные перевозки: Учеб. пособие / С.В. Милославская, К.И. Плужников. – М.: РосКонсульт, 2001. – 368 с.
2. Троицкая Н.А. Мультимодальные системы транспортировки и интермодальные технологии: учеб. пособие для студ. выс. учеб. заведений / Н.А. Троицкая, А.Б. Чубуков, М.В. Шилимов. – М.: Издательский центр «Академия», 2009. – 336 с.
3. Логистика: управление в грузовых транспортно-логистических системах: учебное пособие / под ред. проф. Л.Б. Миротина. – М.: Юристъ, 2002. – 414 с.
4. Лимонов Э.Л. Внешнеторговые операции морского транспорта и мультимодальные перевозки / Э.Л. Лимонов. – СПб.: Выбор, 2000. – 416 с.
5. Соколова О.Є. Концептуальні засади формування мультимодальної системи перевезення вантажів. / Наукоємні технології / . 2014, № 1 (21) – С.114-119.
6. Платонов О.І. Економічна безпека транспортних підприємств у мультимодальних перевезеннях вантажів. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – 2016. – 221 с.
7. Петренко О.І., Дереповська Т.В. Проблеми розвитку мультимодальних перевезень в Україні та шляхи їх розв’язання / Ефективна економіка / 2017, № 5. – 7 с.
8. Глоссарий по статистике транспорта ЕЭК ООН. Третье издание, 2003. – 114-115 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/main/wp6/pdfdocs/glossru3.pdf.
9. Конвенция Организации Объединенных Наций о международных смешанных перевозках грузов, Женева, 24 мая 1980 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ci.uz.gov.ua/org/un/conv80comb.html>.
10. Довгань В. Як розвивати мультимодальні перевезення? 2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cfts.org.ua/blogs/yak_rozvivati_multimodalni_perevezennya_393.
11. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mtu.gov.ua/projects/115>.
12. Єврокомісія затвердила карти Європейської транспортної мережі TEN-T в Україні. 14.11.2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/84609>.
13. Проект Закону України «Про мультимодальні перевезення», 2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/projects/176>.

14. Ширяєва С.В. Логістика мультимодальних перевезень вантажів. / С.В. Ширяєва // Вісник Національного транспортного університету. – К. : НТУ – 2012. – Вип.26 – С.358-362.
15. Ширяєва С.В., Кравчук О.В. // Принципи моделювання національної мультимодальної транспортної мережі. / С.В. Ширяєва, О.В. Кравчук, // Проблеми транспорту. – К.: НТУ – 2013. – Вип.10 – С.266-272.
16. Ширяєва С.В. Даньківська К.І. Основні складові мультимодальної транспортної мережі / С.В. Ширяєва, К.І. Даньківська // Вісник Національного транспортного університету – К.: НТУ – 2015. – Вип.1 (31) – С.568-573.
17. Рейтинг інфраструктури України в мирі в 2017 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cfts.org.ua/infographics/rejting_infrastruktury_ukrainy_v_mire.

REFERENCES

1. Miloslavskaya, S.B., Pluzhnikov, K.I. (2001). Multimodalnye i intermodalnye perevozki [Multimodal and intermodal transportation]. Moscow: RosConsult [in Russian].
2. Troitskaya, O.N., Chubukov, A.B., Shilimov, M.V. (2009). Multimodalnye sistemy transportirovki i intermodalnye tehnologii [Multimodal transportation systems and intermodal technologies]. Moscow: Publishing Center "Academy" [in Russian].
3. Lemons, A.L. (2000). Vneshnetorgovye operacii morskogo transporta i multimodalnye perevozki [Foreign trade operations of sea transport and multimodal transportation]. SPb.: Choice [in Russian].
4. Mirotin, L.B. (2002). Logistika: upravlenie v gruzovyh transportno-logisticheskikh sistemah [Logistics: management in freight transport and logistics systems]. M.: Yurist [in Russian].
5. Sokolova, O.E. (2014). Konceptualni zasady formuvannya multimodalnoyi sistemi perevezennya vantazhiv [Conceptual ambush of forming a multimodal system of transporting vantazh]. Science & Technology [in Ukrainian].
6. Platonov, O.I. (2016). Ekonomichna bezpeka transportnih pidpriemstv u multimodalnih perevezennyah vantazhiv. [Economical bezpeka transport pidpriemstv at multimodal transportations vantazh v. Discrimination at the scientific level of the candidate of economic sciences and specialties 08.00.04 – economics and management of the company (for the types of economic activities)] [in Ukrainian].
7. Petrenko, O.I., Derepovska, T.V. (2017). Problemi rozvitku multimodalnih perevezhen v Ukrayini ta shlyahi yih rozv'yazannya [Problems with the development of multimodal transport to Ukraine that have their own promise] Efficient economics [in Ukrainian].
8. Glossary for Transport Statistics UNECE. (2003). Third Edition. [Electronic resource]. – Mode access: www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/main/wp6/pdfdocs/glossru3.pdf [in Russian].
9. United Nations Convention on International Multimodal Transport of Goods. (1980). [Electronic resource]. – Mode of access: <http://ci.uz.gov.ua/org/un/conv80comb.html> [in Russian].
10. Dovgan, V. (2018). Yak rozvivati multimodal transported? [How to develop multimodal transportation?]. [Electronic resource]. – Access mode: https://cfts.org.ua/blogs/yak_rozvivati_multimodalni_perevezennya_393 [in Ukrainian].
11. National transport strategy of Ukraine for the period up to 2030. (2018). [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.mtu.gov.ua/projects/115> [in Ukrainian].
12. The European Commission approved the maps of the European Transport Network TEN-T in Ukraine. (2018). [Electronic resource]. – Access mode: <https://zbruc.eu/node/84609> [in Russian].
13. Draft Law of Ukraine "On Multimodal Transport". (2018). [Electronic resource]. – Access mode: <https://mtu.gov.ua/projects/176> [in Ukrainian].
14. Shyriaieva, S.V. (2012). Logistika multimodalnih perevezhen vantazhiv [Logistics of multimodal cargo transportation]. Kyiv: Visnyk National Transport University [in Ukrainian].
15. Shyriaieva, S.V., Kravchuk, O.V. (2013). Principi modelyuvannya nacionalnoyi multimodalnoyi transportnoyi merezhi [Principles of modeling of the national multimodal transport network]. Kyiv: Problems of transport [in Ukrainian].
16. Shyriaieva, S.V., Dankivska, K.I. (2015). Osnovni skladovi multimodalnoyi transportnoyi merezhi [The main components of the multimodal transport network]. Kyiv: Visnyk National Transport University [in Ukrainian].
17. The rating of Ukraine's infrastructure in the world in 2017 [Electronic resource]. – Access mode: https://cft.org.ua/infographics/rejting_infrastruktury_ukrainy_v_mire [in Russian].

РЕФЕРАТ

Ширяєва С.В. Фактори, що впливають на формування і розвиток мультимодальної транспортної системи України в сучасних умовах / С.В. Ширяєва // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Технічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2020. – Вип. 1 (46).

У статті розглянуто основні фактори, що впливають на формування і розвиток мультимодальної транспортної системи України в сучасних умовах.

Об'єкт дослідження – процес формування вітчизняної мультимодальної транспортної системи.

Мета роботи – визначення необхідних заходів щодо формування і розвитку мультимодальної транспортної системи України.

На сьогоднішній день розвиток мультимодальних перевезень є найбільш перспективним напрямом для розбудови світової транспортної системи, оскільки дає можливість збільшити обсяги перевезень в будь-яке місце країни чи світу та залучати різні види транспорту, щоб зберегти довкілля.

В Україні мультимодальні перевезення знаходяться на початковому етапі розвитку. Серед основних факторів, що стримують формування і розвиток мультимодальної транспортної системи України, є недосконалість нормативно-правового регулювання питань мультимодальних перевезень; відсутність власного екологічно чистого рухомого складу різних видів транспорту особливо на автомобільному транспорті, який здійснює перевезення на далекі відстані; диспропорція між рівнями потужностей об'єктів мультимодальної транспортної інфраструктури та обсягами вантажопотоків; високі ризики операторів мультимодальних перевезень на значні відстані за участю двох і більше видів транспорту; політична обстановка в Україні; інформаційне забезпечення всіх ланок мультимодального логістичного ланцюга тощо. Для розв'язання цих проблем запропоновані заходи, що дозволять сформувати і розвивати мультимодальну транспортну систему України.

Результати роботи можуть бути застосовані для формування національної мультимодальної транспортної системи.

Прогнозні припущення щодо розвитку об'єкта дослідження – дослідження складових мультимодальної транспортної системи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: МУЛЬТИМОДАЛЬНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ, МУЛЬТИМОДАЛЬНА ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА.

ABSTRACT

Shyriaieva S.V. Factors influencing the formation and development of the multimodal transport system of Ukraine in modern conditions. Visnyk National Transport University. Series «Technical sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2020. – Issue 1 (46).

The article deals with the main factors influencing the formation and development of the multimodal transport system of Ukraine in modern conditions.

The object of the research is the process of formation of the domestic multimodal transport system.

The purpose of the work is to determine the necessary measures for the formation of the multimodal transport system of Ukraine.

In Ukraine, multimodal transportation is at the initial stage of development. Among the main factors hindering the formation and development of multimodal transport systems in Ukraine, is the imperfection of regulatory legal regulation of multimodal transport issues; absence of own environmentally friendly rolling stock of different types of transport, especially on road transport, which carries out transportation on long distances; imbalance between levels of capacity of objects of multimodal transport infrastructure and volumes of cargo flows; high risks of multimodal carriers at significant distances with two or more modes of transport; political situation in Ukraine; information provision of all parts of the multimodal logistics chain, etc. To solve these problems, measures have been proposed that will allow the formation and development of the multimodal transport system of Ukraine.

The results of the work can be applied for the formation of a national multimodal transport system.

Foreseeable assumptions about the development of the research object – the study of the components of the multimodal transport system.

KEYWORDS: MULTIMODAL TRANSPORTATION, MULTIMODALINE TRANSPORTATION SYSTEM.

РЕФЕРАТ

Ширяєва С.В. Факторы, влияющие на формирование и развитие мультимодальной транспортной системы Украины в современных условиях / С.В. Ширяева // Вестник Национального

транспортного университета. Серия «Технические науки». Научно-технический сборник. – К. : НТУ, 2020. – Вып. 1 (46).

В статье рассмотрены основные факторы, влияющие на формирование и развитие мультимодальной транспортной системы Украины в современных условиях.

Объект исследования – процесс формирования отечественной мультимодальной транспортной системы.

Цель работы – определение необходимых мероприятий по формированию мультимодальной транспортной системы Украины

На сегодняшний день развитие мультимодальных перевозок является наиболее перспективным направлением для развития мировой транспортной системы, поскольку дает возможность увеличить объемы перевозок в строй точку страны или мира и привлекать различные виды транспорта, чтобы сохранить окружающую среду.

В Украине мультимодальные перевозки находятся на начальном этапе развития. Среди факторов, сдерживающих формирование и развитие мультимодальной транспортной системы Украины, является несовершенство нормативно-правового регулирования вопросов мультимодальных перевозок; отсутствие собственного экологически чистого подвижного состава различных видов транспорта особенно на автомобильном транспорте, который осуществляет перевозки на дальние расстояния; диспропорция между уровнями мощностей объектов мультимодальной транспортной инфраструктуры и объемами грузопотоков; высокие риски операторов мультимодальных перевозок на значительные расстояния с участием двух и более видов транспорта; политическая обстановка в Украине; информационное обеспечение всех звеньев мультимодальной логистической цепи и тому подобное. Для решения этих проблем предложены меры, которые позволят сформировать и развивать мультимодальную транспортную систему Украины.

Результаты работы могут быть использованы для формирования национальной мультимодальной транспортной системы.

Прогнозные предположения по развитию объекта исследования – исследование составляющих мультимодальной транспортной системы.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: МУЛЬТИМОДАЛЬНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ, МУЛЬТИМОДАЛЬНЫЕ ТРАНСПОРТНЫЕ СИСТЕМЫ.

АВТОР:

Ширяева Світлана Володимирівна, кандидат технічних наук, доцент, Національний транспортний університет, професор кафедри транспортних технологій, e-mail: svitlana007@gmail.com, тел.: +380508855299, Україна, 01010, Київ, вул. М. Омеляновича-Павленка, 1, к. 432, orcid.org/0000-0001-9696-635X.

AUTHOR:

Shyriaieva Svitlana V., Ph.D., associate professor, National Transport University, professor department of transport technologies, e-mail: svitlana007@gmail.com, tel.: +380508855299, Ukraine, 01010, Kyiv, M. Omelyanovich-Pavlenko, str. 1, of. 432, orcid.org/0000-0001-9696-635X.

АВТОР:

Ширяева Светлана Владимировна, кандидат технических наук, доцент, Национальный транспортный университет, профессор кафедры транспортных технологий, e-mail: svitlana007@gmail.com, тел.: +380508855299, Украина, 01010, Киев, ул. М. Омеляновича-Павленка, 1, к. 432, orcid.org/0000-0001-9696-635X.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Мельниченко О.І., кандидат технічних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувач кафедри виробництва, ремонту та матеріалознавства, Київ, Україна.

Савченко Л.В., кандидат технічних наук, доцент, Національний авіаційний університет, доцент кафедри логістики, Київ, Україна.

REVIEWER:

Melnichenko O.I., Ph.D., Professor, National Transport University, Head of Department of Production, Repair and Materials Science, Kyiv, Ukraine.

Savchenko L.V., Ph.D., Associate Professor, National Aviation University, Associate Professor Department of Logistics, Kyiv, Ukraine.